

جزء چهاردهم

این جزء از آیه 1 سوره حجر آغاز و تا
آیه 128 سوره نحل ادامه دارد.

ahlolbait.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَةُ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾

به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی.

الر این [آیات بلندمرتبه] آیات کتاب الهی و آیات قرآن روشنگر [با

عظمت] است. (۱)

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾

کافران [هنگام روبرو شدن با عذاب] چه بسا آرزو می کنند

که کاش تسلیم [فرمان های خدا] بودند. (۲)

ذَرُّهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾

بگذارشان تا بخورند و [با لذایذ مادی و زودگذر] کامرانی کنند، و
آرزوها، سرگرمشان نماید؛ سپس [حقانیت اسلام و فرجام شوم
خود را] خواهند فهمید. (۳)

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ﴿٤﴾

و هیچ شهری را [به خاطر فساد فراگیرش] نابود نکردیم مگر اینکه
برای آن سرنوشتی معین [و روزگار و دوره‌ای تغییرناپذیر] بود. (۴)

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٥﴾

هیچ ملتی از اجل معین خود نه پیش می افتد و نه پس

می ماند. (۵)

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾

و گفتند: ای کسی که قرآن بر او نازل شده! قطعاً تو دیوانه‌ای! (۶)

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾

اگر [درباره پیامبری ات] راست می گویی، چرا فرشتگان را

نزد ما نمی آوری؟! (۷)

مَا نُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذَا مُنْظَرِينَ ﴿۸﴾

[اینان بدانند که] ما فرشتگان را جز به درستی و راستی نازل
نمی‌کنیم، و در آن هنگام [که نازل شوند، این منکران لجوج از
دچار شدن به عذاب] مهلت نمی‌یابند. (۸)

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾

همانا ما قرآن را نازل کردیم، و یقیناً ما نگهبان آن [از

تحریف و زوال] هستیم. (۹)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعَابِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾

و بی تردید ما پیش از تو هم پیامبرانی را در امت‌های پیشین

فرستادیم. (۱۰)

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾

و هیچ پیامبری به سوی آنان نمی آمد مگر آنکه او را مسخره

می کردند. (۱۱)

كَذٰلِكَ نَسْأَلُكَ فِي قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۲﴾

ما این گونه [که قابل فهمیدن باشد] قرآن را وارد قلوب

بدکاران می‌کنیم. (۱۲)

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ^ط وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿۱۳﴾

[با این همه] به آن ایمان نمی آورند، و البته روش پیشینیان هم [در مسخره کردن آیات خدا و استهزای پیامبران] به همین صورت بوده است. (۱۳)

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ
يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾

و اگر [برای دریافت حقایق و معارف] دری از آسمان به
روی آنان بگشاییم، که همواره از آن بالا روند. (۱۴)

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ
مَسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

باز خواهند گفت: یقیناً ما چشم بندی شده‌ایم، بلکه گروهی
جادو شده هستیم. (۱۵)

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾

به راستی که ما در آسمان، برج‌هایی قرار دادیم و آن را برای

بینندگان [به شکل صورت‌های فلکی] آراستیم. (۱۶)

وَحَفِظْنَاَهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾

و آن را از هر شیطان رانده شده‌ای حفظ کردیم. (۱۷)

إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٨﴾

مگر آنکه دزدانه [خبرهای عالم بالا را] بشنود، که شهابی

روشن او را دنبال می کند. (۱۸)

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ
كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾

و زمین را گسترانیدیم و در آن کوه‌های استوار افکندیم، و از
هر گیاه موزون و سنجیده‌ای در آن رویاندیم. (۱۹)

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾

و در آن برای شما و کسانی که روزی دهنده آنان نیستید،

انواع وسایل و ابزار معیشت قرار دادیم. (۲۰)

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ
مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾

و هیچ چیزی نیست مگر آنکه خزانه‌هایش نزد ماست، و آن
را جز به اندازه معین نازل نمی‌کنیم. (۲۱)

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿۲۲﴾

و بادها را باردار کننده فرستادیم، و از آسمان آبی نازل کردیم و
شما را با آن سیراب ساختیم و شما ذخیره کننده آن نیستید. (۲۲)

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

و یقیناً مایم که حیات می دهیم، و می میرانیم و ما وارث

[جهان و جهانیان] هستیم. (۲۳)

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا
الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾

و بی تردید [حالات، اعمال و شمار] پیشینان شما و

آیندگانتان را می دانیم. (۲۴)

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ^ج إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

و مسلماً پروردگار توست که محشورشان می کند؛ زیرا او

حکیم و داناست. (۲۵)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾

و ما انسان را از گلی خشک که برگرفته از لجنی متعفن و تیره

رنگ است، آفریدیم. (۲۶)

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾

و جن را پیش از آن از آتشی سوزان و بی دود پدید آوردیم.

(۲۷)

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ
حَمَآءٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾

و [یاد کن] هنگامی را که پروردگارت به فرشتگان گفت: من
بشری از گل خشک که برگرفته از لجنی متعفن و تیره رنگ است،
می آفرینم. (۲۸)

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ
سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾

پس چون او را درست و نیکو گردانم و از روح خود در او
بدمم، برای او سجده کنان بيفتيد. (۲۹)

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾

پس همه فرشتگان بدون استثناء سجدہ کردند. (۳۰)

إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

مگر ابلیس که از اینکه با سجده کنان باشد، امتناع کرد.

(۳۱)

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٢﴾

[خدا] گفت: ای ابلیس! تو را چه شده که با سجده کنان

نیستی؟ (۳۲)

قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ
مَسْنُونٍ ﴿۳۳﴾

گفت: من آن نیستم که برای بشری که او را از گلی خشک و
برگرفته از لجنی متعفن و تیره رنگ آفریدی، سجده کنم!! (۳۳)

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿۳۴﴾

[خدا] گفت: از این [جایگاه والا که مقام مقربان است]

بیرون رو که رانده شده‌ای، (۳۴)

وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٥﴾

و بی تردید تا روز قیامت لعنت بر تو خواهد بود. (۳۵)

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾

گفت: پروردگارا! پس مرا تا روزی که [همگان] برانگیخته

می شوند، مهلت ده. (۳۶)

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٧﴾

[خدا] گفت: تو از مهلت یافتگانی، (۳۷)

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾

تا روز [آن] وقت معین. (٣٨)

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ
وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾

گفت: پروردگارا! به سبب اینکه مرا گمراه نمودی، من هم یقیناً [همه
کارهای زشت را] در زمین برای آنان می‌آرایم [تا ارتکاب زشتی‌ها برای
آنان آسان شود] و مسلماً همه را گمراه می‌کنم. (۳۹)

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤٠﴾

مگر [آن] بندگانت را که خالص شدگان [از هر نوع آلودگی

ظاهری و باطنی] اند. (۴۰)

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾

خدا فرمود: این [پیراسته شدن از هر ناخالصی] راهی است
مستقیم [که تحققش در وجود بندگان مخلصم] برعهده من

[است.] (۴۱)

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنْ
الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾

قطعاً تو را بر بندگانم تسلطی نیست، مگر بر گمراهانی که از

تو پیروی می کنند. (۴۲)

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾

و مسلماً دوزخ، وعده گاه همگی آنان است. (۴۳)

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

برای آن هفت در است، برای هر دری گروهی از پیروان

شیطان تقسیم شده‌اند. (۴۴)

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾

به یقین، پرهیزکاران در بهشت‌ها و چشمه سارها هستند.

(۴۵)

ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ﴿٤٦﴾

[به آنان گویند:] با سلامت و امنیت وارد آنجا شوید. (۴۶)

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ
مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾

و آنچه از دشمنی و کینه در سینه‌هایشان بوده برکنده‌ایم که
برادروار بر تخت‌هایی روبروی یکدیگرند. (۴۷)

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾

در آنجا خستگی و رنجی به آنان نمی‌رسد و هیچ‌گاه از آنجا

اخراج نمی‌شوند. (۴۸)

نَبِيُّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾

به بندگانم خبر ده که یقیناً من [نسبت به مؤمنان] بسیار

آمرزنده و مهربانم. (۴۹)

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿۵۰﴾

و اینکه عذابم [برای مجرمان] همان عذاب دردناک است.

(۵۰)

وَنَبِّئُهُمْ عَن ضَيْفِ اِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾

و نیز آنان را از مهمانان ابراهیم خبر ده. (۵۱)

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِئُونَ ﴿۵۲﴾

هنگامی که بر او وارد شدند، پس سلام گفتند. [ابراهیم]

گفت: ما از شما ترسانیم. (۵۲)

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿۵۳﴾

گفتند: نترس که ما تو را به پسر دانا مژده می دهیم. (۵۳)

قَالَ أَبَشِّرْ تُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ
تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾

گفت: آیا با آنکه پیری به من رسید، مژده ام می دهید؟ به چه

مژده می دهید؟ (۵۴)

قَالُوا بَشِّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ ﴿۵۵﴾

گفتند: تو را به بشارتی درست و به حق [که واقع شدنی

است] مژده دادیم؛ بنابراین از ناامیدان مباش. (۵۵)

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾

گفت: چه کسی جز گمراهان از رحمت پروردگارش ناامید

می شود؟! (۵۶)

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۵۷﴾

[سپس] گفت: ای فرستادگان! کار مهم شما چیست؟ (۵۷)

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

گفتند: ما به سوی قومی گنهگار فرستاده شده‌ایم [تا

نابودشان کنیم.] (۵۸)

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجِّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۵۹﴾

مگر خاندان لوط را کہ قطعاً ہمہ آنان را نجات می دہیم،

(۵۹)

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا ۖ إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾

مگر همسرش را که [به سبب روی گردانی اش از حق] مقدر کرده‌ایم از بازماندگان [در شهر و نابودشوندگان] باشد. (۶۰)

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

پس هنگامی که فرستادگان خدا نزد خاندان لوط آمدند،

(۶۱)

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٦٢﴾

لوط گفت: بی تردید شما گروهی ناشناخته‌اید. (۶۲)

قَالُوا بَلْ جِنَّاتِكُمْ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

گفتند: [نه، ما آشنا هستیم] با چیزی نزد تو آمده‌ایم که

قومت همواره در آن تردید داشتند. (۶۳)

وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾

و ما واقعیتی قطعی و مسلّم را [که همان عذاب الهی است،
جهت نابودی مردم] برای تو آورده‌ایم و یقیناً راست‌گوییم. (۶۴)

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ
مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾

پس [چون] پاره‌ای از شب [گذشت] خاندانت را کوچ ده و
خودت دنبال آنان برو و هیچ یک از شما [به شهر] باز نگردد، و
آنجا که مأمور هستید، بروید. (۶۵)

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هُوْلَاءِ مَقْطُوعٌ
مُصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾

ما [کیفیت] این حادثه [بزرگ] را به او وحی کردیم که هنگامی که
مجرمان وارد صبح شوند، بنیادشان برکنده خواهد شد. (۶۶)

وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾

و اهل شهر [با آگاه شدن از مهمانان لوط] شادی کنان [به

خانه لوط] آمدند. (۶۷)

قَالَ إِنَّ هُوَ لَأَخِي ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾

لوط گفت: اینان مهمانان منند، آبروی مرا نبرید. (۶۸)

وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾

از خدا پروا کنید و مرا [نزد مهمانانم] خوار و بی مقدار

نسازیید. (۶۹)

قَالُوا أَوْلَمْ نُنْهَكْ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿۷۰﴾

گفتند: مگر ما تو را [از مهمان کردن] مردمان نهی نکردیم؟ (۷۰)

قَالَ هُوَ لِأَهْلِ بَنَاتِي إِن كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧١﴾

[لوط] گفت: اگر می خواهید [کار درست و معقولی] انجام

دهید، اینان دختران منند [که برای ازدواج مناسبند]. [(۷۱)]

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ فِي سَكَرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾

[ای پیامبر!] به جان تو سوگند، آنان در مستی خود فرو رفته و

سرگردان بودند. (۷۲)

فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةَ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾

پس به هنگام طلوع آفتاب، صدایی [مرگبار و وحشتناک و

غرضی سهمگین] آنان را فرا گرفت. (۷۳)

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ

سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾

در نتیجه آن شهر را زیر و رو کردیم و بر آنان سنگ‌هایی از

جنس سنگِ گل باران‌دیم. (۷۴)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾

قطعاً در این [سرگذشت آسفبار و حادثه عبرت آموز] نشانه‌هایی
[از قدرت خدا و خواری و رسوایی مجرمان] برای هوشمندان [که
جستجوگر علل حوادث‌اند] وجود دارد. (۷۵)

وَإِنَّهَا لِبِسْبِيلِ مُقِيمٍ ﴿٧٦﴾

و آن [آثار و بقایای شهر ویران شده قوم لوط] بر سر راهی

است که پا برجاست. (۷۶)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾

مسلماناً در این [شهر ویران شده] برای مؤمنان نشانه‌ای

[پندآموز] است. (۷۷)

وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ ظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾

و بی تردید اهل ایکه [قوم شعیب] ستمکار بودند. (۷۸)

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٧٩﴾

در نتیجه از آنان انتقام گرفتیم، و [آثار] دو شهر نابود شده
[قوم لوط و شعیب] بر سر جاده‌ای آشکار قرار دارد. (۷۹)

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾

و به راستی اهل [دیوار] حجر [که سرزمینی میان مدینه و شام

است] پیامبران را تکذیب کردند. (۸۰)

وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾

و ما آیات و نشانه‌های خود را به آنان نشان دادیم، ولی از

آنان روی گردان شدند. (۸۱)

وَكَاؤُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ﴿٨٢﴾

و همواره از کوهها خانهها می تراشیدند در حالی که [به خیال خود

به سبب استحکام آن خانهها] ایمن [از حوادث] بودند. (۸۲)

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿۸۳﴾

پس هنگامی که به صبح درآمدند، صدایی [مرگبار و
وحشتناک و غرشی سهمگین] آنان را فرا گرفت. (۸۳)

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

و آنچه [از بناهای محکم و استواری که] فراهم می آوردند،

عذاب خدا را از آنان دفع نکرد. (۸۴)

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ
 وَإِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ^ط فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿١٥﴾

و آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دوتاست، جز به حق
 نیافریدیم، و بی تردید قیامت آمدنی است؛ پس [در برابر
 ناهنجاری‌های مردم] گذشتی کریمانه داشته باش. (۱۵)

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾

یقیناً پروردگارت همان آفریننده داناست. (۸۶)

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿۸۷﴾

و به راستی که هفت آیه از مثانی [یعنی سوره حمد] و قرآن

بزرگ را به تو عطا کردیم. (۸۷)

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ
عَلَيْهِمْ وَارْحُضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

بنابراین به امکانات مادی [و ثروت و اولادی] که برخی از گروه‌های آنان را از آن برخوردار کردیم، چشم مدوز، و بر آنان [به سبب اینکه پذیرای حق نیستند] اندوه مخور، و پر و بال [لطف و مهربانی] خود را برای مؤمنان فرو گیر. (۸۸)

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿١٩﴾

و [به اخلاص گران در امر دین] بگو: بی تردید من بیم دهنده

آشکارم. (۱۹)

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

[عذابی به سوی شما می فرستیم] همان گونه که بر تفرقه

افکنان [در دین] فرستادیم. (۹۰)

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩١﴾

همانان که قرآن را بخش بخش کردند [بخشی را پذیرفتند و

از پذیرفتن بخشی دیگر روی گرداندند.] (۹۱)

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾

به پروردگارت سوگند، قطعاً از همه آنان بازخواست

می‌کنیم. (۹۲)

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۳﴾

از اعمالی که همواره انجام می داده‌اند. (۹۳)

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾

پس آنچه را به آن مأموری اظهار کن و از مشرکان روی

بگردان. (۹۴)

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾

که ما [شرّ] استهزا کنندگان را از تو باز داشته‌ایم. (۹۵)

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

همانان که با خدا معبود دیگری قرار می دهند، پس خواهند دانست [که مرتکب چه خطای بزرگی شده اند و مستحق چه عذابی هستند.] (۹۶)

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾

ما می دانیم که تو از آنچه [مشرکان] می گویند، دلتنگ

می شوی. (۹۷)

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾

پس [برای دفع دلتنگی] پروردگارت را همراه با سپاس و

ستایش تسبیح گوی و از سجده کنان باش. (۹۸)

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿۹۹﴾

و پروردگارت را تا هنگامی که تو را مرگ بیاید، بندگی کن. (۹۹)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿١﴾

به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی.

فرمان حتمی خدا [در مورد عذاب کافران و مشرکان] فرا رسیده است، پس خواستار شتاب در آن نباشید؛ او منزّه و برتر است از آنچه شریک او قرار می دهند. (۱)

يُنزِلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾

فرشتگان را به فرمان خود همراه با روح به هر کس از بندگانش که بخواهد
[برای برگزیدنش به پیامبری] نازل می‌کند [و به آنان فرمان می‌دهد] که مردم
را هشدار دهید که معبودی جز من نیست؛ بنابراین از من پروا کنید. (۲)

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾

آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید. از آنچه شریک او قرار
می‌دهند، برتر است. (۳)

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٤﴾

انسان را از آبی اندک و بی ارزش آفرید، پس آن گاه [و به دور
از انتظار] ستیزه جویی آشکار است. (۴)

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

و دامها را که برای شما در آنها [وسیله] گرمی و سودهاست
آفرید، و از [محصولات لبنی و گوشتی] شان می خورید. (۵)

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

و برای شما در آنها زیبایی [و شکوه] است، آن گاه که [آنها را]
شبان گاه از چراگاه بر می گردانید و هنگامی که صبح گاهان به
چراگاه می برید. (۶)

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِالْغَيْهِ إِلَّا بِشِقِّ
 الْأَنْفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿۷﴾

و بارهای سنگین شما را تا شهری که جز با دشواری و مشقت به
 آن نمی‌رسید، حمل می‌کنند؛ یقیناً پروردگارتان رؤوف و بسیار
 مهربان است. (۷)

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا
تَعْلَمُونَ ﴿۸﴾

و اسبها و استرها و الاغها را آفرید تا بر آنها سوار شوید و [برای
شما] تجمل و زینت باشد، و چیزهایی [در آینده جز این وسایل
نقلیه حیوانی] به وجود می آورد که شما نمی دانید. (۸)

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ ۚ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾

و قرار دادن راه راست [برای هدایت بندگان به سوی سعادت ابدی] فقط
برعهده خداست، و برخی از این راه‌ها کج و منحرف است [که حرکت در آن
شما را از سعادت ابدی محروم می‌کند]، و اگر خدا می‌خواست همه شما را
[به طور اجبار] به راه راست هدایت می‌کرد. (۹)

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَلَّكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ
شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿۱۰﴾

اوست که از آسمان، آبی برای شما نازل کرد که بخشی از آن
نوشیدنی است و از بخشی از آن درخت و گیاه می‌روید که
[دام‌هایتان] را در آن می‌چرانید. (۱۰)

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ
كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۱﴾

برای شما به وسیله آن آب، زراعت و زیتون و خرما و انگور و از همه محصولات می‌رویاند؛ یقیناً در این [واقعیات شگفت‌انگیز طبیعی] نشانه‌ای است [بر توحید، و ربوبیت و قدرت خدا] برای گروهی که می‌اندیشند. (۱۱)

وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ط وَالنُّجُومَ
 مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ق إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۱۲﴾

و شب و روز و خورشید و ماه را نیز رام و مسخر شما قرار داد، و ستارگان هم به فرمانش رام و مسخر شده‌اند؛ قطعاً در این [حقایق] نشانه‌هایی است [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] برای گروهی که تعقل می‌کنند. (۱۲)

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً
 لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾

و نیز آنچه را که در زمین به رنگ‌های گوناگون برای شما آفرید [رام و
 مسخرتان ساخت]؛ مسلماً در این [امور] نشانه‌ای است [بر توحید،
 ربوبیت و قدرت خدا] برای گروهی که متذکر می‌شوند. (۱۳)

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
 وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حَبِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ فِيهِ
 وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

و اوست که دریا را رام و مسخر کرد تا از آن گوشت تازه بخورید، و زینتی را که می پوشید از آن بیرون آورید و در آن کشتی ها را می بینی که آب را می شکافند [تا شما را برای حمل کالا، تجارت و داد و ستد جابجا کنند] و برای اینکه از فضل و احسان خدا طلب کنید و [در نهایت] به سپاس گذاری خدا برخیزید. (۱۴)

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

و در زمین کوه‌هایی استوار افکند تا شما را [در حال گردش
وضعی و انتقالی] نلرزاند، و نهرها و راه‌هایی را [پدید آورد] تا
[برای رسیدن به اهداف و مقاصد خود] راه یابید. (۱۵)

وَعَلَامَاتٍ^ج وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

و [برای اینکه در عبور از کوه‌ها و بیابان‌ها و کویرها سرگردان و گم نشوید] نشانه‌ها [قرار داد]، و [مردم به هنگام شب در دل بیابان‌ها و بر سطح دریاها] به وسیله ستارگان راهیابی می‌کنند. (۱۶)

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿۱۷﴾

بر این اساس آیا کسی که [همه چیز] می آفریند، مانند کسی است که [هیچ چیز] نمی آفریند؟ [پس گرنش در برابر بتان بر پایه چه دلیلی است؟] آیا پند نمی گیرید؟ (۱۷)

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ

رَحِيمٌ ﴿۱۸﴾

و اگر نعمت‌های خدا را شماره کنید، هرگز نمی‌توانید آنها را به
شمار آورید؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان است. (۱۸)

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿۱۹﴾

و خدا آنچه را پنهان می کنید و آنچه را آشکار می سازید،

می داند. (۱۹)

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ
يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾

و معبودهایی را که به جای خدا می پرستند [نه اینکه] چیزی
را نمی آفرینند، بلکه خودشان آفریده می شوند. (۲۰)

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾

مردگانند نه زندگان، و نمی دانند چه زمانی برانگیخته می شوند. (۲۱)

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ
مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾

معبود شما معبودی یگانه است؛ پس کسانی که به آخرت ایمان
نمی آورند، دل هایشان [حق را] انکار می کند، و آنان مستکبرند. (۲۲)

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

ثابت و یقینی است که خدا آنچه را پنهان می کند و آنچه را آشکار
می نماید، می داند؛ قطعاً او مستکبران را دوست ندارد. (۲۳)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أُنزِلَ رَبُّكُمْ لَا قَالُوا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

و هنگامی که به آنان گویند: پروردگارتان چه چیزهایی نازل کرده؟
می گویند: [چیزی نازل نکرده، آنچه به عنوان قرآن در دسترس
مردم است، همان] افسانه‌های [دروغین] پیشینیان است!! (۲۴)

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ
يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ أَلا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٢٥﴾

سرانجام روز قیامت بار گناهانشان را به طور کامل و بخشی از بار
گناهان کسانی که از روی بی دانشی گمراهشان می کنند، به دوش
می کشند. آگاه باشید! بد باری است که به دوش می کشند. (۲۵)

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ
 فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
 لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

همانا کسانی که پیش از اینان بودند [به همین صورت] نیرنگ زدند [تا حق را
 نابود کنند]، پس خدا بنیانشان را از پایه و اساس ویران کرد و سقف
 [خانه‌هایشان را] از بالای سرشان بر آنان فروریخت، و از جایی که پی نبردند،
 عذاب به سویشان آمد. (۲۶)

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ
وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

آن گاه روز قیامت رسوایشان می کند و می گوید: [معبودانی که گمان می بردید] شریکان
من [در ربوبیت هستند] که برای آنها [با پیامبران و اهل ایمان] دشمنی و ستیز
می کردید، کجایند؟ [آنان پاسخی ندارند، ولی] کسانی که به آنان دانش و بصیرت داده
شده می گویند: امروز رسوایی و عذاب بر کافران است. (۲۷)

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوْا السَّلَامَ مَا
 كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ ۚ بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

همانان که فرشتگان جانشان را در حالی که ستمکار بر خود بوده‌اند،
 می‌گیرند؛ پس [در آن موقعیت] از در تسلیم در آیند [و گویند: ما هیچ کار
 بدی انجام نمی‌دادیم. [به آنان گویند: یقیناً انجام می‌دادید] و مسلماً خدا به
 آنچه همواره انجام می‌دادید، داناست. (۲۸)

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ فَلَبِئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾

بنابراین از درهای دوزخ وارد شوید در حالی که در آن
جاودانه‌اید؛ و بد جایی است جایگاه مستکبران. (۲۹)

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ ۗ قَالُوا خَيْرًا ۗ لِلَّذِينَ
 أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ ۗ وَلَنِعْمَ
 دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾

و هنگامی که به پرهیزکاران گویند: پروردگارتان چه چیزی نازل کرد؟ گویند: خیر را
 [که قرآن هدایت گر است و سراسر آیاتش وحی الهی است، نازل کرد]. برای کسانی که
 نیکی کردند [پاداش] نیکویی در این دنیاست، و همانا سرای آخرت بهتر است، و
 سرای پرهیزکاران چه نیکوست. (۳۰)

جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ ۚ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

[سرای پرهیزکاران] بهشت‌های جاویدانی [است] که وارد آنها می‌شوند، از زیر [درختان] آنها نهرها جاری است، در آنجا هر چه بخواهند برای آنان فراهم است؛ خدا پرهیزکاران را این گونه پاداش می‌دهد. (۳۱)

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ لَا يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
 ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۲﴾

آنان در حالی که [از آلودگی های عملی و اخلاقی] پاک و پاکیزه اند، فرشتگان
 جانشان را می گیرند، به آنان می گویند: سلام بر شما، [اکنون] به پاداش آنچه
 همواره انجام می دادید، به بهشت درآید. (۳۲)

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ ۚ
 كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا
 أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿۳۳﴾

آیا [کافران و مشرکان] جز اینکه فرشتگان [قبض کننده ارواح] به سویشان آیند، یا فرمان پروردگارت [در مورد عذابشان] در رسد، انتظار می‌برند؟ کسانی هم که پیش از آنان بودند [در برابر حق] چنین کردند، و خدا [در عذاب کردنشان] به آنان ستم نورزید، بلکه آنان همواره [با مرتکب شدن انواع گناهان] به خودشان ستم می‌کردند. (۳۳)

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۳۴﴾

پس [کیفر] بدی‌هایی که انجام دادند به آنان رسید، و عذابی
که همواره مسخره می‌کردند، بر آنان نازل شد. (۳۴)

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ
 نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ كَذَلِكَ فَعَلَ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾

و کسانی که [به خدا] شرک ورزیدند [از روی جهل، و بی خردی و بدون دلیل و برهان] گفتند:
 اگر خدا می خواست نه ما و نه پدرانمان هیچ چیزی را جز او نمی پرستیدیم، و هیچ چیزی را
 بدون [حکم و فرمان] او حرام نمی کردیم. کسانی هم پیش از اینان بودند [در برابر حق] چنین
 کردند، پس آیا بر عهده پیامبران جز رساندن آشکار [پیام وحی، وظیفه‌ای] هست؟ (۳۵)

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
 الطَّاغُوتَ ۖ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ
 الضَّلَالَةُ ۗ فَاسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾

و همانا در هر امتی پیامبری فرستادیم که [اعلام کند که] خدا را پرستید و از [پرستش]
 طاغوت پرهیزید. پس خدا گروهی از آنان را [که لیاقت نشان دادند] هدایت کرد و
 گروهی [دیگر را به سبب تکبر و عنادشان] گمراهی بر آنان مقرر شد. پس در زمین
 بگردید و با تأمل بنگرید که سرانجام تکذیب کنندگان چگونه بود. (۳۶)

إِنْ تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا
لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾

هر چند بر هدایتشان حریص باشی [هدایت نمی یابند]؛ زیرا خدا کسانی را
که [به سبب تکبر و عنادشان] گمراه می کند، هدایت نخواهد کرد، و برای آنان
هیچ یآوری [که از گمراهی نجاتشان دهد] وجود ندارد. (۳۷)

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ^۱ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ^ج بَلَىٰ
 وَعَدَا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۸﴾

با سخت ترین سوگندهایشان به خدا سوگند یاد کردند که خدا کسانی را که می میرند،
 بر نمی انگیزد!! آری، [با قدرت بی نهایتش بر می انگیزد] این وعده حقی بر عهده
 اوست، ولی بیشتر مردم نمی دانند [و به علت نادانی و جهلشان انکار می کنند.] (۳۸)

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلَفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ
كَانُوا كَاذِبِينَ ﴿٣٩﴾

[یقیناً مردگان را زنده می‌کند] تا حقایقی را که در آن اختلاف
می‌کنند، برای آنان روشن سازد. و تا کافران بدانند که همواره [در
انکارشان نسبت به زنده شدن مردگان] دروغ می‌گفتند. (۳۹)

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

[زنده کردن مردگان برای ما دشوار نیست] فرمان ما درباره چیزی چون [به وجود آمدنش را] اراده کنیم، فقط این است که به آن می‌گوییم: باش، پس [بی درنگ] موجود می‌شود. (۴۰)

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي
 الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَآجِرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا
 يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

و آنان که پس از ستم دیدنشان برای به دست آوردن خشنودی خدا هجرت کردند، یقیناً
 آنان را در این دنیا در جایگاه و مکانی نیکو جای دهیم، و قطعاً پاداش آخرت بهتر و
 برتر است، اگر می دانستند [که دارای چه کمیت و کیفیتی است]. (۴۱)

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

همانان که [در برابر مصایب، و حوادث و آزار دیدن از دیگران]

صبر کردند و فقط بر پروردگارشان توکل می کنند. (۴۲)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا
 أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

و پیش از تو جز مردانی که به آنان وحی می‌کردیم، نفرستادیم. اگر [این
 حقیقت را] نمی‌دانید [که پیامبران از جنس بشر بودند] از اهل دانش و اطلاع
 پرسید [تا دیگر نگویند که چرا فرشته‌ای به رسالت نازل نشده است؟!]. (۴۳)

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ^{قُلْ} وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا
 نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

[همه پیامبران را] با دلایل روشن و کتاب‌های آسمانی [فرستادیم]، و قرآن را [هم] به
 سوی تو نازل کردیم به خاطر اینکه برای مردم آنچه را که برای [هدایتشان] به سويشان
 نازل شده بیان کنی و برای اینکه [در پیامبری تو و آنچه را به حق نازل شده] بیندیشند.

(۴۴)

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ
 أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾

پس آیا کسانی که [بر ضد قرآن و پیامبر] نیرنگ‌های زشت به کار گرفتند، ایمنند از اینکه خدا آنان را در زمین فرو برد یا از جایی که پی نبرند، عذاب به سویشان آید؟ (۴۵)

أَوْ يَأْخُذْهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾

یا [ایمنند از اینکه] آنان را [در حالی که برای داد و ستد، زراعت و تجارت] در رفت و آمدند، گرفتار [عذاب] سازد؟ اینان عاجز کننده [خدا] نیستند [تا بتوانند از دسترس قدرت او بیرون روند.] (۴۶)

أَوْ يَأْخُذْهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾

یا [ایمنند از اینکه] آنان را بر [پایه] ترس و بیم [و هشدارهای پی
در پی به عذاب] بگیردشان؟ یقیناً پروردگارتان رؤوف و بسیار
مهربان است. (۴۷)

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ عَنِ
الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾

آیا به سوی آنچه خدا آفریده ننگریستند که سایه‌های آنان در حالی
که فروتنانه برای خدا سجده می‌کنند، از راست و چپ برمی

گردد؟ (۴۸)

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ
وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

و آنچه در آسمان‌ها و زمین از جنبندگان و فرشتگان وجود دارد،

فقط برای خدا سجده می‌کنند و تکبر و سرکشی نمی‌ورزند. (۴۹)

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾

از پروردگارشان که بر فراز آنان است، می ترسند، و آنچه را به

آن مأمور می شوند، انجام می دهند. (۵۰)

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ ۚ
فَإِيَّايَ فَارْهَبُونَ ﴿۵۱﴾

و [فرمان قاطعانه] خدا [ست که] فرمود: دو معبود انتخاب نکنید
[که این انتخابی خلاف حقیقت است]؛ جز این نیست که او
معبودی یگانه است؛ پس تنها از من بترسید. (۵۱)

وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ
اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

آنچه در آسمان‌ها و زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست، و نیز دین ثابت و پایدار مخصوص اوست؛ آیا از غیر او پروا می‌کنید؟! (۵۲)

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ
تَجَارُونَ ﴿۵۳﴾

و آنچه از نعمت‌ها در دسترس شماست از خداست، آن گاه چون
آسیبی [مانند سلبِ نعمت] به شما رسد، ناله و فریادتان را به
التماس و زاری به درگاه او بلند می‌کنید. (۵۳)

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ
يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

سپس هنگامی که آسیب را از شما برطرف کند [بر خلاف انتظار]

گروهی از شما به پروردگارشان شرک می آورند!! (۵۴)

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ^ج فَتَمَتَّعُوا^ط فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿۵۵﴾

تا به نعمت‌هایی که به آنان عطا کرده‌ایم، ناسپاسی و کفران ورزند.
پس [چند روزی از کالای زودگذر دنیا] برخوردار شوید که سپس
[فرجام زشت خود را] خواهید دانست. (۵۵)

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ ۗ تَاللَّهِ
لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

و سهمی از آنچه را که به آنان روزی داده‌ایم، برای معبودانی قرار می‌دهند که جاهل به حقیقت آنهایند [که به طور مستقل هیچ سود و زیانی برای کسی ندارند]؛ به خدا سوگند از آنچه همواره افترا می‌بستید [که خدا دارای شریکانی است] قطعاً بازخواست خواهید شد. (۵۶)

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ^۱ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿۵۷﴾

و دختران را [به عنوان فرزند] برای خدا قرار می دهند، او منزّه [از
توالد و تناسل] است؛ ولی برای خودشان آنچه را که [از پسران]
میل دارند [به عنوان فرزند قرار می دهند]. (۵۷)

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ
كَغَظِيمٍ ﴿٥٨﴾

و چون یکی از آنان را به [ولادت] دختر مرثده دهند [از شدت
خشم] چهره اش سیاه گردد، و درونش از غصه و اندوه لبریز و
آکنده شود!! (۵۸)

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ ۚ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ
هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

به سبب مزده بدی که به او داده‌اند، از قوم و قبیله اش [در جایی که او را نبینند] پنهان می‌شود [و نسبت به این پیش آمد در اندیشه‌ای سخت فرو می‌رود که] آیا آن دختر را با خواری نگه دارد یا به زور، زنده به گورش کند؟! آگاه باشید! [نسبت به دختران] بد داوری می‌کنند. (۵۹)

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ
 الْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾

برای کسانی که به آخرت ایمان نمی آورند، صفات زشت [وسیرت
 بد] است، و صفات برتر و والا ویژه خداست، و او توانای شکست
 ناپذیر و حکیم است. (۶۰)

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ
 وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا
 يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾

و اگر خدا مردم را به سبب ستمشان مؤاخذه کند، هیچ جنبنده‌ای را [که مستحق مؤاخذه است] بر روی زمین باقی نمی‌گذاشت، ولی آنان را تا مدتی معین مهلت می‌دهد، پس هنگامی که اجلشان سرآید، نه ساعتی پس می‌مانند و نه ساعتی پیش می‌افتند. (۶۱)

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ
 الْحُسْنَىٰ ۗ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾

و آنچه را [چون دختر] خوش ندارند، برای خدا قرار می دهند، و زبانهایشان
 دروغ پردازی می کند که [سرانجام] نیکوتر ویژه آنان است. ثابت و یقینی
 است که آتش برای آنان است و یقیناً پیشگامان [به سوی] آتش اند. (۶۲)

تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَا اِلٰى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ
 اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٣﴾

به خدا سوگند پیامبرانی به سوی امت‌های پیش از تو فرستادیم، پس شیطان کارهای [زشت] شان را در نظرشان آراست [تا انجامش برای آنان آسان گردد]، او امروز ولی و سرپرست اینان است [که در عقاید و رفتار پیرو مشرکان پیش‌اند] و برای آنان [در قیامت] عذابی دردناک است. (۶۳)

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ^ل
 وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

ما این کتاب را بر تو نازل نکردیم مگر برای اینکه حقایق را که در آن اختلاف کرده‌اند، برای آنان توضیح دهی [تا از آراء، نظریات و سلیقه‌های باطلشان نسبت به حقایق دست بردارند] و برای مردمی که ایمان دارند [مایه] هدایت و رحمت باشد. (۶۴)

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

و خدا از آسمان آبی نازل کرد، و زمین را به وسیله آن پس از مردگی
 اش زنده ساخت، یقیناً در این [فعل و انفعالات] نشانه‌ای [بر توحید،
 ربوبیت و قدرت خدا] ست برای قومی که شنوای [حقایق] اند. (۶۵)

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ
 بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾

و بی تردید برای شما در دامها عبرتی است، [عبرت در اینکه] از درون شکم آنان از میان علفهای هضم شده و خون، شیری خالص و گوارا به شما می نوشانیم که برای نوشندگان گواراست. (۶۶)

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا
وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

و از محصولات درختان خرما و انگور [گاهی بر خلاف خواسته خدا] نوشابه‌ای مست
کننده و [زمانی دیگر] رزقی پاکیزه و نیکو می‌گیرید؛ در این [حقیقت] نشانه‌ای [بر
توحید، ربوبیت و قدرت خدا] است برای گروهی که تعقل می‌کنند. (۶۷)

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا
وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾

و پروردگارت به زنبور عسل الهام کرد که از کوه‌ها و درختان و آنچه [از دار بست‌هایی] که [مردم] بر می‌افرازند، برای خود خانه‌هایی برگیر. (۶۸)

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ
 مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ
 فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾

آن گاه از همه محصولات و میوه‌ها بخور، پس در راه‌های پروردگارت که برای تو هموار شده [به سوی کندو] برو؛ از شکم آنها [شهدی] نوشیدنی با رنگ‌های گوناگون بیرون می‌آید که در آن درمانی برای مردم است. قطعاً در این [حقیقت] نشانه‌ای [بر قدرت، لطف و رحمت خدا] ست برای مردمی که می‌اندیشند. (۶۹)

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ
 لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿۷۰﴾

و خدا شما را آفرید، آن گاه شما را می میراند، برخی از شما به سوی پست
 ترین مرحله عمر [که سالخوردگی و فرتوتی است] برگردانده می شود، تا پس
 از دانش اندکی که داشت چیزی را نداند؛ یقیناً خدا دانا و تواناست. (۷۰)

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۚ فَمَا الَّذِينَ
 فَضَّلُوا بَرَاءِي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ
 سَوَاءٌ ۚ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾

خدا برخی از شما را در رزق و روزی بر برخی فزونی داده است؛ پس آنانکه فزونی یافته‌اند، حاضر نیستند از روزی خود [به صورتی قابل توجه و به اندازه لازم] به بردگان خود پردازند که در بهره‌وری از رزق و روزی باهم برابر باشند؛ پس آیا [با این تبعیض ظالمانه‌ای که به بردگان و زیردستان خود روا می‌دارند] نعمت خدا را [که عطای اوست و خود اختیار و استقلالی در تأمینش ندارند] منکرند؟! (۷۱)

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ
 أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ
 يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿۷۲﴾

و خدا برای شما همسرانی از جنس خودتان قرار داد و از همسرانتان، فرزندان
 و نوادگانی پدید آورد، و از نعمت‌های پاکیزه و دلپذیر به شما روزی داد، [با
 این همه لطف و رحمت] آیا به باطل ایمان می‌آورند و نعمت‌های خدا را
 ناسپاسی می‌کنند؟! (۷۲)

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿۷۳﴾

و به جای خدا معبودانی را می پرستند که از آسمانها و زمین،
مالک اندک رزقی برای آنان نیستند و هیچ قدرتی هم [برای مالک
شدن روزی و رساندنش به آنان] ندارند. (۷۳)

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾

بنابراین برای خدا اوصافی [همانند اوصاف موجودات] مثل
نزدید، یقیناً خدا [کنه ذات و حقیقت صفات خود را] می داند و
شما نمی دانید. (۷۴)

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَنْ
 رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۗ هَلْ
 يَسْتَوُونَ ۗ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۷۵﴾

خدا مثلی زده است: برده زر خریدی که بر هیچ کاری قدرت ندارد، و کسی که ما از سوی خود رزق نیکویی به او داده‌ایم، و او در پنهان و آشکار از آن انفاق می‌کند، آیا [این دو نفر] یکسانند؟ [این مثل، بیان کننده جایگاه و منزلت خدا و مجموعه هستی است؛ خدا مالک و فرمانروا و رازق همه مخلوقات و تدبیر کننده امور آنهاست، و همه مخلوقات مملوک و محکوم قدرت اویند؛ پس چرا شما بدون اندیشه و تفکر و بی دلیل و برهان بت‌های ناتوان و عاجز را که مملوکی بی اراده‌اند، شریک ربوبیت حق می‌دانید؟! آیا خدا و بت مساوی است؟! همه ستایش‌ها ویژه خداست] که یگانه و یکتاست و هیچ شریکی ندارد؛ ولی بیشتر آنان [این حقیقت را] نمی‌دانند. (۷۵)

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ
 وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۗ هَلْ يَسْتَوِي
 هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۗ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

و خدا مثلی [دیگر] زده است: دو مرد را که یکی از آنان لال مادرزاد است [و] بر هیچ کاری قدرت ندارد و سربار سرپرست خویش است؛ او را هر کجا روانه می‌کند، منفعت و سودی نمی‌آورد، آیا چنین لال بی قدرت و بی سودی با کسی که [گویا و شنوا است و] به عدالت و انصاف فرمان می‌دهد و بر راهی راست قرار دارد، یکسان و مساوی است؟ [پس چرا معبودهای لال بی قدرت و بی سود را با خدای توانا و شنوا که ذاتش خیر بی نهایت است، برابر می‌دانید؟!] (۷۶)

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا
 كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

غیب آسمان‌ها و زمین و ویژه خداست، و کار برپا کردن قیامت
 برای او جز مانند یک چشم بر هم زدن یا نزدیک تر از آن نیست،
 یقیناً خدا بر هر کاری تواناست. (۷۷)

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ
 لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

و خدا شما را از شکم مادرانتان بیرون آورد در حالی که چیزی
 نمی دانستید، و برای شما گوش و چشم و قلب قرار داد تا سپاس
 گزاری کنید. (۷۸)

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا
يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

آیا به پرندگان که در فضای آسمان، رام و مسخر [فرمان او] هستند، ننگریستید که آنها را [از سقوط به زمین] جز خدا نگه نمی‌دارد؛ یقیناً در آن [وصفی که پرندگان دارند] نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] ست برای گروهی که ایمان دارند. (۷۹)

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ
 بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ^۱ وَمِنْ أَصْوَابِهَا
 وَأُوبَارَهَا وَأَشْعَارُهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿۸۰﴾

و خدا خانه‌هایتان را برای شما مایه آرامش و راحت قرار داد، و برای شما از پوست
 دام‌ها سر پناه [مانند قبه و خیمه] مقرر کرد، که آنها را روز کوچ کردنتان و هنگام
 اقامتان [در جابجا کردن] سبک می‌یابید و [برای شما] از پشم‌ها و کرک‌ها و موهای
 آنها تا زمانی معین، وسایل زندگی و کالای تجارت پدید آورد. (۸۰)

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ
 أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ
 بِأَسْكُمُ ۚ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾

و خدا برای شما از آنچه آفریده سایه‌هایی قرار داد، از کوه‌ها پناه گاه‌هایی برایتان به
 وجود آورد، و تن پوش‌هایی برای شما قرار داد که شما را از گرما ننگه می‌دارد و
 پیراهن‌هایی [مقاوم] که شما را از آسیب جنگ و نبردتان حفظ می‌کند؛ این گونه
 نعمت‌هایش را بر شما کامل می‌کند تا تسلیم فرمان‌های او شوید. (۸۱)

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾

پس اگر [بعد از این همه لطف و رحمت] روی از حق گردانند
[اندوهگین مشو]؛ زیرا فقط رساندن آشکار [پیام وحی] بر عهده

توست. (۸۲)

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمْ
الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾

آنان نعمت خدا را می شناسند، سپس [از روی کبر و
لجاجت] آن را انکار می کنند و بیشترشان کافرند. (۸۳)

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾

و روزی را [یاد کن] که از هر امتی گواهی برمی انگیزیم، سپس به
کافران نه اجازه [عذر خواهی] می دهند، و نه از آنان می خواهند
که [برای به دست آوردن خشنودی خدا] عذر خواهی کنند! (۸۴)

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

و چون که ستمکاران عذاب را ببینند [می یابند که هیچ راه گریزی
از آن ندارند] پس [به کیفر ستمشان] نه عذاب از آنان سبک
می شود، و نه مهلتشان دهند. (۸۵)

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ
 شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ ۗ فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ
 إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾

و زمانی که مشرکان [در عرصه قیامت] بت‌هایشان را که شریکان خدا قرار داده بودند
 بینند، می‌گویند: پروردگارا! اینان شریکانی هستند که ما آنها را به جای تو می‌پرستیدیم
 [و اینان سبب گمراهی ما شدند.] ولی شریکان به آنان پاسخ می‌دهند: یقیناً شما
 دروغ‌گویید؛ زیرا سبب گمراهی شما هوای نفس، کبر و لجاجت شما بود. [(۸۶)]

وَأَلْقُوا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلْمَ ۖ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

و در آن روز همه مشرکان در پیشگاه خدا سر تسلیم فرود آورند و
معبودهایی را که همواره به دروغ [به عنوان شریک خدا] بر خدا
می بستند [گم شده] از دستشان می رود. (۸۷)

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿۸۸﴾

آنان که کافر شدند، و مردم را از راه خدا بازداشتند، به سبب
فسادی که همواره مرتکب می شدند، عذابی بر عذابشان
می افزاییم. (۸۸)

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ^ط وَجِئْنَا
 بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَؤُلَاءِ^ج وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ
 شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٨٩﴾

و [یاد کن] روزی را که در هر امتی گواهی از خودشان بر آنان برمی انگیزیم، و تو را
 [ای پیامبر اسلام!] بر اینان گواه می آوریم؛ و این کتاب را بر تو نازل کردیم که بیانگر هر
 چیزی و هدایت و رحمت و مژده‌ای برای تسلیم شدگان [به فرمان‌های خدا] است.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾

به راستی خدا به عدالت و احسان و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد، و از فحشا و منکر و ستم‌گری نهی می‌کند. شما را اندرز می‌دهد تا متذکر [این حقیقت] شوید [که فرمان‌های الهی، ضامن سعادت دنیا و آخرت شماست.] (۹۰)

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ
 تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
 تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾

و به پیمان خدا چون پیمان بستید، وفا کنید و سوگند را پس از محکم کردنش
 [به وسیله عزم و قصد قطعی] در حالی که خدا را بر خود ضامن و کفیل قرار
 داده‌اید، نشکنید؛ یقیناً خدا آنچه را انجام می‌دهید، می‌داند. (۹۱)

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَظَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ
 أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۗ إِنَّمَا
 يَبُلُوكُمْ اللَّهُ بِهِ ۗ وَآيِبِينَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ
 تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

و مانند آن [زنی] که پشم‌های تابیده خود را پس از استحکام و استواری و می‌تابانید، نباشید که سوگندهایتان را میان خود به بهانه اینکه گروهی [چون مشرکان] از گروهی [چون مؤمنان] از نظر نفرات و امکانات افزون ترند، مایه خیانت و فساد قرار دهید [به این صورت که از روی تظاهر، مؤمنان را با سوگندهایتان دلخوش کنید که با آنان هستید، و در پشت پرده سوگندهایتان را بشکنید، و به خیال اینکه از ضربه‌های دشمن در امان بمانید، به دشمن بیوندید] جز این نیست که خدا شما را به وسیله آن [نفرات اندک و افزونی نفرات دشمن] آزمایش می‌کند، و روز قیامت آنچه را [از حق و باطل] همواره در آن اختلاف می‌کردید، برای شما روشن می‌سازد. (۹۲)

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۹۳﴾

اگر خدا می خواست شما را [بر محور هدایت] یک امت قرار می داد [اما هدایت اجباری فاقد ارزش است]، ولی هر کس را بخواهد [به کیفر لجاجت و تکبرش] گمراه می کند و هر کس را بخواهد هدایت می نماید؛ و مسلماً از آنچه همواره انجام می دادید، بازپرسی خواهید شد. (۹۳)

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا
 وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ^ط وَلَكُمْ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾

و سوگندهایتان را میان خود مایه خیانت و فساد قرار ندهید که در نتیجه، قدمی پس از استواریش بلغزد؛ و به سبب آنکه مردم را از راه خدا بازداشتید [در این دنیا] سختی و ناگواری بچشید، و برای شما [در آخرت] عذابی بزرگ باشد. (۹۴)

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾

و پیمان خدا را به بهایی اندک نفروشید؛ زیرا آنچه نزد خداست،
برای شما بهتر است، اگر بدانید [که ارزش وفای به پیمان خدا
قابل مقایسه با همه دنیا نیست.] (۹۵)

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ^ط وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ^ق وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ
صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

آنچه [از ثروت و مال] نزد شماست، فانی می شود و آنچه [از پاداش و ثواب] نزد خداست، باقی می ماند، و قطعاً آنان که [برای دینشان] شکیبایی ورزیدند، پاداششان را بر پایه بهترین عملی که همواره انجام می داده اند، می دهیم. (۹۶)

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ
 حَيَاةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

از مرد و زن، هر کس کار شایسته انجام دهد در حالی که مؤمن است،
 مسلماً او را به زندگی پاک و پاکیزه‌ای زنده می‌داریم و پاداششان را بر
 پایه بهترین عملی که همواره انجام می‌داده‌اند، می‌دهیم. (۹۷)

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ

الرَّجِيمِ ﴿۹۸﴾

پس هنگامی که قرآن می خوانی از شیطان رانده شده به خدا

پناه ببر. (۹۸)

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿۹۹﴾

یقیناً او بر کسانی که ایمان آورده‌اند و همواره بر پروردگارشان
توکل می‌کنند، تسلطی ندارد. (۹۹)

إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ
مُشْرِكُونَ ﴿۱۰۰﴾

تسلطش فقط بر کسانی است که او را سرپرست و دوست خود
گرفته‌اند و بر کسانی است که [به وسیله اغواگری او] برای خدا
شریک قرار داده‌اند. (۱۰۰)

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا
 أَنْتَ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۱﴾

و هنگامی که آیه‌ای را [که در بردارنده حکم جدیدی است] جایگزین آیه دیگر
 می‌کنیم، در حالی که خدا به آنچه نازل می‌کند داناتر است، مخالفان می‌گویند: تو
 فقط [بر خدا] دروغ می‌بندی!! [چنین نیست که می‌گویند] بلکه بیشترشان [اسرار
 تبدیل احکام را] نمی‌دانند. (۱۰۱)

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا
وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿۱۰۲﴾

بگو: آن [آیات] را روح القدس از سوی پروردگارت به درستی و راستی نازل کرده تا کسانی را که ایمان آورده‌اند، ثابت قدم بدارد و برای تسلیم شدگان [به فرمان‌های حق] هدایت و مژده باشد. (۱۰۲)

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّلسَّانِ الَّذِي
يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانَ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿۱۰۳﴾

و ما می دانیم که آنان می گویند: یقیناً این آیات را بشری به او می آموزد!! [چنین نیست که می گویند، زیرا] زبان کسی که [آموختن قرآن را به پیامبر] به او نسبت می دهید، غیر عربی است و این قرآن به زبان عربی فصیح و روشن است. (۱۰۳)

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

قطعاً کسانی که به آیات خدا ایمان ندارند، خدا هدایتشان
نمی‌کند، و برای آنان عذابی دردناک است. (۱۰۴)

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَاذِبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

فقط کسانی [به خدا و پیامبر] دروغ می‌بندند که به آیات
خدا ایمان ندارند، و اینانند که دروغگوی واقعی‌اند. (۱۰۵)

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ
 بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ
 مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

هر کس پس از ایمان آوردنش به خدا کافر شود [به عذاب خدا گرفتار آید]؛ مگر کسی
 که به کفر مجبور شده [اما] دلش مطمئن به ایمان است، ولی آنان که سینه برای
 پذیرفتن کفر گشاده‌اند، خشمی سخت از سوی خدا بر آنان است و آنان را عذابی بزرگ
 خواهد بود. (۱۰۶)

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلٰى الْآخِرَةِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿۱۰۷﴾

این [خشم و عذاب بزرگ] به سبب آن است که زندگی دنیا [ی
زودگذر] را بر آخرت ترجیح دادند، و مسلماً خدا مردم کفر پیشه
را هدایت نمی کند. (۱۰۷)

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾

اینان کسانی هستند که خدا بر دل و گوش و چشمشان مهر

[شقاوت] زده، و اینان بی خبران واقعی اند. (۱۰۸)

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿۱۰۹﴾

ثابت و یقینی است که آنان در آخرت زیانکارند. (۱۰۹)

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا
 وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۰﴾

آن گاه یقیناً پروردگارت نسبت به کسانی که پس از آزار دیدن [از مشرکان، سرزمین
 شرک را رها کرده] هجرت نمودند، سپس جهاد کردند، و [برای حفظ دینشان] شکیبایی
 ورزیدند، آری، پروردگارت [نسبت به آنان] پس از این [همه بلا] بسیار آمرزنده و
 مهربان است. (۱۱۰)

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا
 عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۱۱۱﴾

[یاد کن] روزی را که هر کس [به پیشگاه حق] می آید [برای مصون ماندنش
 از عذاب] از خود دفاع می کند و هر کس هر عملی انجام داده است [همه آن]
 به طور کامل به او داده می شود و مورد ستم قرار نخواهند گرفت. (۱۱۱)

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا
 رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ
 الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿۱۱۲﴾

و خدا [برای پندآموزی به ناسپاسان] مثلی زده است: شهری را که امنیت و آسایش
 داشت و رزق و روزی [مردمش] به فراوانی از همه جا برایش می آمد، پس نعمت خدا
 را ناسپاسی کردند، در نتیجه خدا به کیفر اعمالی که همواره مرتکب می شدند، بلای
 گرسنگی و ترس فراگیر را به آنان چشانید. (۱۱۲)

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿۱۱۳﴾

و همانا پیامبری از خود آنان برای [هدایت] شان آمد، ولی او را
تکذیب کردند، پس عذاب [خدا] آنان را در حالی که ستمکار
بودند، فراگرفت. (۱۱۳)

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ
كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿۱۱۴﴾

از نعمت‌هایی که خدا روزی شما کرده است، حلال و پاکیزه
بخورید، و نعمت خدا را سپاس گزارید، اگر تنها خدا را
می‌پرستید. (۱۱۴)

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهْلَ
 لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ^طفَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۵﴾

خدا فقط مردار و خون و گوشت خوک و آنچه را با نام غیر خدا ذبح کرده‌اند، بر شما حرام کرده است؛ پس کسی که [برای نجات جانش از خطر، به خوردن آنها] ناچار شود در حالی که خواهان لذت نباشد و از حد لازم تجاوز نکند [گناهی بر او نیست] یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان است. (۱۱۵)

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا
 حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى
 اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿۱۱۶﴾

و به سبب دروغی که زبانتان گویای به آن است، نگویید: این حلال است و این حرام،
 تا به دروغ به خدا افترا بزنید [که این حلال و حرام حکم خداست]؛ مسلماً کسانی که
 به خدا دروغ می‌بندند، رستگار نخواهند شد. (۱۱۶)

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۱۷﴾

[با این کارهای زشت] بهره و برخورداری اندکی [در زندگی دنیا دارند] و برای آنان [در قیامت] عذابی دردناک است. (۱۱۷)

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۗ
 وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿۱۱۸﴾

و آنچه را پیش از این برای تو شرح دادیم، بر یهود حرام کردیم، ما به آنان
 ستم نورزیدیم، بلکه آنان خودشان به خود ستم می کردند. (۱۱۸)

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۹﴾

آن گاه پروردگارت به کسانی که از روی نادانی کار زشت مرتکب شدند، و بعد از آن توبه کردند و [مفاسد خود را] اصلاح نمودند، [لطف و عنایت دارد] زیرا پروردگارت پس از آن [توبه و اصلاح] بسیار آمرزنده و مهربان است. (۱۱۹)

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۰﴾

بدون تردید، ابراهیم [به تنهایی] یک امت بود، برای خدا از روی فروتنی

فرمانبردار و [یکتاپرستی] حق گرا بود و از مشرکان نبود. (۱۲۰)

شَاكِرًا لِّاَلْنَعْمِۙ ۙ اَجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ اِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۲۱﴾

سپاس گزار نعمت‌های او بود، خدا او را برگزید و به راهی

راست راهنمایی اش کرد. (۱۲۱)

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ^طوَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾

و به او در دنیا [زندگی نیکویی] دادیم، و بی تردید در آخرت
از شایستگان است. (۱۲۲)

تَمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۳﴾

آن گاه به تو وحی کردیم که از آیین [یکتاپرستی] ابراهیم حق
گرا پیروی کن که از مشرکان نبود. (۱۲۳)

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۱۲۴﴾

[تحریم ماهی گیری در] روز شنبه فقط برای کسانی که در آن [از نظر آزادی و ممنوعیت کار] اختلاف کردند، قرار داده شده است، و بی تردید پروردگارت در روز قیامت درباره آنچه در آن اختلاف می کردند، داوری خواهد کرد. (۱۲۴)

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
 وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ
 عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿۱۲۵﴾

[مردم را] با حکمت و اندرز نیکو به راه پروردگارت دعوت کن، و با آنان به نیکوترین شیوه به بحث [و مجادله] پرداز، یقیناً پروردگارت به کسانی که از راه او گمراه شده‌اند و نیز به راه یافتگان داناتر است. (۱۲۵)

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ ^طوَلَئِنْ صَبَرْتُمْ
لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾

و اگر [ستم گر را] مجازات کردید، پس فقط به مانند ستمی که به شما شده مجازات کنید، و اگر شکیبایی ورزید [و از مجازات کردن بگذرید] این کار برای شکیبایان بهتر است. (۱۲۶)

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ
 فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿۱۲۷﴾

و شکیبایی کن، و شکیبایی تو جز به توفیق خدا نیست، و بر [گمراهی
 و ضلالت] آنان [و کارهایی که انجام می دهند] اندوهگین مباش، و از
 نیرنگی که همواره به کار می گیرند، دلتنگ مشو. (۱۲۷)

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿۱۲۸﴾

بی تردید خدا با کسانی که پرهیزکاری پیشه کردند و کسانی

که [از هر جهت] نیکوکارند می باشد. (۱۲۸)